

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:1910

av Isabella Hökmark (M)

Förändring av skatteutjämningsystemet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en förändring av skatteutjämningsystemet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Skatteutjämningsystemet som är tänkt att garantera de offentliga välfärdstjänsterna i hela landet motverkar sitt syfte. Kommuner som framgångsrikt sköter sina verksamheter och ekonomi missgynnas och drivkraften till att öka sysselsättning och ekonomisk tillväxt i kommunen undermineras. Effekten av utjämningsen blir en hämmad utveckling.

Att det finns ett behov av utjämnings mellan kommuner och även landsting för att garantera de offentliga välfärdstjänsterna är alla överens om. Men det är helt orimligt med ett system som på ett så tydligt sätt motverkar tillväxt och utveckling. En kommun som arbetar för att öka sin ekonomiska tillväxt tjänar idag inget på en sådan utveckling då kommunen måste lämna ifrån sig mer i utjämningskatt än vad man får in i skatteintäkter.

När det gäller utjämnings mellan landstingen är Stockholms läns landsting det enda landstinget som betalar till systemet och står för över hälften av de statliga skatteinkomsterna, samtidigt som Stockholms läns landsting har den högsta landstingskatten.

Det innebär att en normalinkomsttagare i Stockholms län, med dyrare levnadskostnader generellt, inte minst vad gäller boende, dessutom tvingas betala en högre skatt än

motsvarande normalinkomsttagare i andra delar av Sverige. Polisen eller sjuksköterskan i Stockholms län får en högre skatt bara för att den ska räcka till att subventionera kommunala utgifter i andra delar av Sverige där landstingsskatten är lägre. Deras kolleger i andra landsting får lägre skatt tack vare att de med samma lön får betala en högre skatt, inte för att de offentliga utgifterna är högre i Stockholms läns landsting utan för att de i andra landsting är högre än vad skatteintäkterna egentligen tillåter.

Motsvarande gäller de inkomsttagare som bor i de kommuner som betalar in till utjämningsystemet. Effekterna för dem som i Stockholms län bor i nettobetalande kommuner är än större. De bestraffas för att de bor i fel kommun och fel landsting. Det är ett orättfärdigt system för utjämning mellan landets kommuner och landsting. De får betala högre skatt för att kolleger och löntagare med samma lön som dem ska betala lägre skatt samtidigt som de får finansiera offentliga utgiftsprojekt som inte ryms inom deras egna kommuners utgiftsprioriteringar. Det är ett orättfärdigt utjämningsystem som drabbar människor för var de bor och inte beroende på inkomst.

Stockholms län står för runt drygt 20 procent av Sveriges befolkning med över 50 procent av de statliga direkta skatterna och 21 procent av BNP. Stockholm är en av Europas mest snabbväxande städer och inom de närmaste tio åren räknar man med en ökning på runt 350 000 invånare. Denna befolkningsökning ställer mycket stora krav på bostadsbyggande, infrastruktur och skola, vård och omsorg.

Den översyn som tidigare gjorts av skatteutjämningsystemet och som överlämnades i april 2011 (SOU 2011:39) tog inte hänsyn till de uppdrag som gavs, att utreda alternativa metoder för inkomstutjämningen i syfte att identifiera tillväxthämmande metoder. Problematiken kring tillväxthämmande effekter tas inte upp. Istället föreslås en utökad inkomst och kostnadsutjämning där den största negativa förändringen för en enskild kommun skulle innebära 1 700 kronor per invånare och för den kommun som mottar pengarna innebär den största positiva förändringen 2 500 kronor per invånare. Förslaget kommer att bidra till ytterligare börda för de kommuner som redan bidrar mest till systemet. Stockholm som tillväxtmotor för hela vårt land drabbas redan nu extra hårt av dagens utformning av skatteutjämningsystemet och genom det förslag som föreslås (SOU 2011:39) blir Stockholm en ännu större förlorare. Istället för att premiera tillväxt, företagande och inflyttning så motverkas detta.

Med en fortsatt rekordinflyttning till Stockholm är det mycket oroväckande att flera kommuner uppger att de förlorar ekonomiskt på en befolkningsökning i dagens

skattesystem. Hela 67 procent av kommunerna i Stockholm uppger att systemet dämpar deras bostadsbyggande. Detta är mycket allvarsamt redan idag då bostadssituationen i länet är mycket pressad. Det står i en direkt strid med behovet av att bygga fler bostäder i Sverige och där människor väljer att bo.

Den lösning som är den rimliga är att staten tar det fulla ansvaret för utjämningen för såväl kommuner som landsting. Staten står redan idag för ca 95 procent av finansieringen och rimligen bör staten stå för 100 procent för att på så sätt premiera tillväxt och utveckling och inte som idag ställa kommuner eller landsting mot varandra. Systemet är tillväxthämmande för de kommuner och landsting som får ett alltför generöst bidrag samtidigt som det är tillväxthämmande för Stockholms län som tvingas till högre skatter och lägre offentliga investeringar för att ge bort en viktig inkomst som skulle ha kunnat investeras för ännu bättre tillväxt.

Skatteutjämningen bör för såväl kommuner som landsting på sikt fullt ut finansieras av staten.

Isabella Hökmark (M)